

ADANA KENT SORUNLARI FORUMU / 9 ŞUBAT 2008

TMMOB adına, TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu sekreterliğinde düzenlenen “**ADANA KENT SORUNLARI SEMPOZYUMU**” na hazırlık amacıyla; Adana’daki tüm örgütlü kesimlerin, Adana’nın sorunlarını, kendi açılardan dile getirme olanağı veren “**ADANA KENT SORUNLARI FORUMU**” 9 Şubat 2008 Cumartesi günü toplandı.

Tüm dernek, kamu kurumu, meslek örgütleri, partiler, muhtarlıklar, belediyeler, üniversite, vb. temsilcilerinin görüşlerini dile getirmelerine ve tüm Adanalıların izleyici olarak katılımına açık gerçekleşen “**ADANA KENT SORUNLARI FORUMU**” nu 250’yi aşkın katılımcı izledi. Yaklaşık 5 saat süren **Forumda** üniversite mensupları ile basın ve yayın kuruluşlarının yanı sıra muhtar ve çeşitli dernekler ile meslek odalarının temsilcilerinden oluşan toplam 32 konuşmacı görüşlerini dile getirdi.

“**ADANA KENT SORUNLARI FORUMU**” nu Sempozyum Yürütme Kurulu üyeleri, Ali OLGUN, Cüneyt ERGİNKAYA ve Özlem AY TOK’ dan oluşan üç kişilik divan heyeti yönetti. Divan Başkanı Ali OLGUN açılış konuşmasında; bu Forumdan çıkacak sonuçların Nisan 2008 sonunda düzenlenecek “**ADANA KENT SORUNLARI SEMPOZYUMU**” nda geniş olarak tartışılacağını, davetli uzmanlar ile üniversite öğretim üyelerinin önerecekleri çözümlerin yerel yöneticilerimiz ile yerel yönetime aday olacakların, Adana ile ilgili karar alıcıların başvuracağı bir kitap haline getirilerek belgeleneceğini anlatmıştır.

Aynı zamanda Sempozyum Düzenleme Kurulu üyesi olan **TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Fikret ZORLU** açılış konuşmasında şunları söyledi;

“ Sayın Divan Üyeleri, sayın Milletvekilim, İl Koordinasyon Kurulu Sekreterim, sayın oda başkanlarım ve oda temsilcilerim, değerli katılımcılar, değerli basın mensupları, hepimizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Nisan ayı sonunda yapılacak olan Adana Kent Sorunları Sempozyumu öncesinde kentlilerin ve toplumun farklı kesimlerinin sorunlarını tespit etmek, görüş ve önerilerini almak ve sempozyumda tartışılması gereken konuları saptamak üzere Adana İl Koordinasyon Kurulumuzca bu forumun yapılmasına karar verilmiştir. Bu forum ve devamında yapılacak olan sempozyum TMMOB tarafından düzenlenen diğer etkinliklerin bir devamı olup bu yöndeki toplumsal katkı çeşitli biçimlerde sürdürülecektir.

TMMOB kuruluşundan bugüne kadar mühendislik ve mimarlık alanındaki birikimini bir yandan mesleki örgütlenme ve mühendislik, mimarlık şehir planlama hizmetlerinin niteliğine yönelik çalışmalar sürdürürken diğer yandan toplumsal sorumluluğun bir gereği olan topluma katkıya adanmıştır. Birlik üyelerinin bilimsel ve mesleki deneyimleri her zaman toplumun hizmetine sunulmuş, gerek profesyonel ve gönüllü çabalar ile merkezi ve yerel yönetimlere yönelik eleştiri ve öneriler sunulmuştur. Kaçınılmaz olarak toplumsal muhalefet ve farklı yaklaşımlar geliştirme geleneği diğer birçok etkinlik yanında düzenlenmekte olan kent sempozyumları ile sürdürülmektedir.

On yılı aşkın bir süredir gerek siyaset alanında ve gerekse toplumsal alanda kentlere yönelen ilginin artmasıyla mevzuatta ve idari sistemde birtakım değişiklikler yapılmış, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluk alanları genişletilmiştir. Diğer yandan parasal sermaye sanayi ve hizmetler sektöründeki açılımsızlık nedeniyle üretim dışı alanlara yönelmiştir. Bu alanların başında gelen gayrimenkul sektörü temel kazanç sermaye birikim aracına dönüşmüştür. Toplumdaki ekonomik ve sosyal ayrışma ise keskinleşmekte, ekonomik büyüme toplumun geniş kesimlerine yayılamamaktadır. Yerel yönetimlerin uygulamaları ise çoğunlukla fiziki yatırımlara yönelmekte, yaşam maliyetlerindeki artış nedeniyle toplumsal ayrışma artmaktadır. Kentsel suçlar artmakta, açlık sınırının altında yaşayanların, evsizlerin ve sağlıksız koşullarda yaşayanların sayısı artmaktadır.

Birleşmiş Milletler raporlarına göre ülkemizdeki ekonomik büyüme insani gelişmişlik düzeyine yansımamaktadır. Ulaşım, ısınma, barınma ve benzeri zorunlu harcamaları yüksek olan bir ailenin eğitim ve sağlık hizmetlerinden, sosyal ve kültürel olanaklardan yeterli düzeyde yararlanması olanaklı değildir. Bu sorun salt merkezi yönetimin uygulamalarının bir sonucu olmayıp yakın dönemde uygulanan yerel yönetim politikalarının da önemli etkisi bulunmaktadır. Kentlerde yerel yönetimlerce yapılan geçici yardımların toplumsal sorunları değil çözmesi, hafifletmesi bile olanaklı değildir. Diğer yandan çoğunlukla toplumsal yararı olmayan yüksek maliyetli fiziki yatırımlar kent halkının yaşam maliyetlerine yansımaktadır.

Bu genel tespitlerden yola çıkılarak TMMOB yönetim kurulu bu sorunlarının farklı kentlerdeki yansımaları, benzerlikleri ve farklılıklarını araştırmak, kamuoyu ile paylaşmak ve çözümler üretmek amacıyla kent sempozyumları düzenlemeye karar vermiştir. Bu sempozyumlarda bilinen sorunların kaynaklarının araştırılması ve çözümler önerilmesi yanında kamuoyuna yansımayan sorunların da tespit edilerek paylaşılması hedeflenmektedir.

İlki 5-7 Nisan 2007 tarihlerinde Bursa'da TMMOB İl Koordinasyon Kurulu bileşeni şube ve temsilciliklerce düzenlenen "Bursa Kentine Çözümler Sempozyumu" konu başlıkları ve geniş bir katılım ile başarılı bir etkinlik olmuş, diğer kentlerde bu tür etkinliklerin düzenlenmesinin gerekliliği anlaşılmıştır. Ardından İstanbul, Ankara ve Kocaeli' de gerçekleştirilen sempozyumlarda sürdürülmekte olan yerel yönetim uygulamalarının toplumsal faydaları, kentsel sorunların aşılmasına yönelik katkısı sorgulanmış, farklı sektörler ve temalar üzerinden bilimsel temellere dayanan ve toplumsal öncelik gerektiren yaklaşım ve projeler geliştirilmesinin gerekliliği kamuoyu ile paylaşılmıştır. 28-29 Şubat 2008 tarihlerinde Eskişehir'de, 6-9 Mart 2008 tarihlerinde ise Bodrum'da düzenlenecek kent sempozyumları ile bu etkinlikler sürdürülecektir.

Düzenlenen sempozyumlarda sunulan bildirimlerde yerel yönetimler ve kentlere ilişkin mevcut "başarı" kriterlerinin geçerli olmadığı, bilimsel ve toplumsal dayanağı olmadığı ortaya konulmuştur. Bu nedenle kentlerde nitelikli yaşam koşullarının sağlanabilmesi için, çağdaş toplumlarda benimsenmiş olan ve "TMMOB'nin Kriterleri" olarak da adlandırılabilir farklı öncelikler ve kriterler esas alınmalıdır. Bu kapsamda bütün yatırımların, projelerin ve önlemlerin bu kriterler ve öncelikler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir. Projelerin hayata geçirilmesi aşamasında siyasal ve ekonomik gerekçelerin ötesinde bilimsel ve toplumsal gerekçelere uygunluk kamu kaynaklarının doğru kullanımı ve uzun erimli toplumsal gelişme için gereklidir. Bu amaçla aşağıdaki temel soruların yönlendirici olacağı düşünülmektedir:

- Kamu kaynaklarının doğru biçimde ve toplumun geniş kesimlerine yönelik kullanılması,
- Ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı yapacak yatırımların doğru nitelikte ve doğru yerlere yönlendirilmesi,
- Toplumsal kültürel etkinliklerin teşvik edilmesi, bunun için yeterli kaynak sağlanması, Kültürel mirasın korunması,
- Kent kimliği ve mimari özgünlüğün korunması ve geliştirilmesi, kent kimliğine katkı yapacak çağdaş mimari yaklaşımların tercih edilmesi,
- Doğal kaynakların, çevresel değerlerin, su kaynaklarının ve tarım alanlarının korunması
- Sağlıklı kentsel yaşam çevrelerinin üretilmesi,
- Ulaşımında çağdaş yöntem ve teknolojilerin kullanılması,
- Toplumun geniş kesimlerinin barınma sorunlarının çözülmesi,
- Evsizlerin ve sokak çocuklarının sorunlarının kalıcı biçimde çözülmesi
- Engellilerin kent yaşamına katılımının sağlanması, kentte engellileri dışlayıcı sorunlarının ortadan kaldırılması,
- Doğal olayların afetlere neden olmaması için yeterli önlem alınması, bu yöndeki önlemlerin bilimsel temellere dayanması,

Şüphesiz bu soruların yanında birçok konu ve sorunun eklenmesi, tartışılması ve bu hedeflerin daha somut ölçütlere dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu forum ve Nisan ayı sonunda yapılacak sempozyumda kent yönetimine ve kente yönelik somut beklentiler ve öneriler kamuoyu ile paylaşılacaktır.

"Adana Kent Sorunları Sempozyumu"nun da diğer kentlerde düzenlenen etkinlikler gibi başarılı geçeceği ve kente dair önemli açılımlar sağlayacağı inancındayız. TMMOB kent etkinliklerinin salt sorun tespiti amacı taşımadığı, bunun ötesinde farklı meslek ve uzmanlık alanlarının birikim ve bakış açılarının yansıtılacağı çözüm önerileri, modeller ve projeler geliştireceği bilinmelidir. TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu tarafından geniş katılımlı bir düzenleme kurulu oluşturulmuş ve sempozyumun çok sayıda konu başlığı içermesine karar verilmiştir. Etkinliğin kentteki bütün odalarımızca sahiplenilmiş olması ve bütün oda birimlerince katkı sağlanıyor olması etkinliğin birinci amacına ulaşıldığını göstermektedir.

Bu forumun düzenlenmesinde emeği geçen düzenleme kurulu ve yürütme kurulu üyelerine, foruma katkı yapacak siz değerli konuklarımıza teşekkür ediyor, forumun başarılı geçmesini diliyorum. Saygılarımla "

TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Hüseyin ATICI konuşmasında şunları söyledi;

“ TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu; Birliğimize bağlı Odalarımızın üyelerinin uzmanlık alanından hareketle kentimizin, kentlimizin sorunlarına ilişkin görüş ve önerilerini hem üyeleri hem de kamuoyu ile paylaşmayı toplumsal bir sorumluluk olarak görmektedir.

Ülkemizin siyasi ve ekonomik sorunlarının bugün ulaştığı noktada, hükümet sürdürdüğü politikalarla; iç ve dış borç ödemeye odaklanmış, çalışana, üretene, emekçiye, ağır faturaların ödetildiği, gelir dağılımındaki dengesizliğin ve işsizliğin sürekli arttığı politikalar sonucunda yoksulluk ve sosyal adaletsizlik en üst noktaya taşınmıştır.

Siyasi iktidarların yıllardır sürdüre geldiği üretim ekonomisi yerine rant ekonomisine dayalı politikalarının toplumsal yaşamımızda yarattığı bu olumsuz tablo ile birlikte, ülkemizde özellikle 1950'li yıllardan sonra yaşanan büyük ve yüksek kentsel değişim hızı kentsel oluşumlara, dokulara, fiziki çevrelere, sosyal ve kültürel yaşama tahripkar etkiler yaratarak, kentlerimizi birer sorun yumağına dönüştürmüştür.

Kentsel yaşamın her alanında doğru ve bütünsel kentsel politikalar ve uygulamalar ortaya konamadığı süreçte bu etkilerin katlanarak artması ve çözümlenemez duruma ulaşması kaçınılmazdır.

Uzmanlık alanlarımızdan hareketle elde ettiğimiz birikimlerden yola çıkarak çağdaş, planlı, sağlıklı, güvenli, demokratik, sanayileşen, üreten bir Adana hedefiyle yaşadığımız kentin sorunlarının çözümüne ilişkin değerlendirme, görüş ve önerilerimizi bugün Şubelerimizin yetkilileri burada sunacaklar. Bunlardan bazıları;

- Çarpık kentleşme-gecekondulaşma,
- Planlama hataları ve eksiklikleri,
- Kent kültürü ve kentlilik bilincine yönelik yok sayma ve saldırı politikası,
- Kentsel dönüşüm projelerine “rantsal bölüşüm” anlayışıyla yaklaşılması,
- Kamusal dış mekânlar ve sosyal alanlarda hem nitelik hem nicelik olarak yetersizlikler,
- Yasadışı yapılaşma, imar yönetmeliği değişiklikleri ile dolaylı af ilan etme, kanunları bypass etme anlayışları,
- Sanayi alanlarının yer seçiminde, eski sanayi alanlarının yeniden değerlendirilmesinde yaşanan sıkıntılar,
- Kent içinde bulunan, çevre ve insan sağlığı açısından önlem alınması gereken sanayi tesisleri,
- Toplu ulaşım, bağlı olarak son 6 ayda giderek artan trafik sorunu, bir türlü bitirilemeyen hırs “hafif raylı taşıma sistemi”, il koordinasyon kurulumuz tarafından ısrarla hatırlatılmasına rağmen yapılmayan “ulaşım ana planı”,
- Yapı üretim ve denetimi ile ilgili ulusal düzeyde yaşanan sorunların yerel yansımaları,
- Depreme ve afetlere karşı alınacak önlemler,
- Enerji planlaması ve yönetimi, enerjinin verimli bir şekilde kullanımı,
- Temmuz 2007’de ihalesi yapılan ve yasaya göre 6 ay içinde yani Ocak 2008’de çalışmaların başlatılması gerekliliğine rağmen hala başlamayan “doğalgaz” altyapı çalışmaları,
- Son birkaç yılda giderek artan hava kirliliği, gürültü kirliliği,
- Katı atıkların toplanması ayrıştırılması, depolanması, atık suların arıtılması ve uzaklaştırılması, sağlık alanında, sinek, çöp vb sorunlarla ilgili önleyici mücadele zamanında ve etkili biçimde sürdürülmelidir.
- Yangın güvenliği,
- Benzin ve LPG istasyonlarının standartlara uygun çalıştırılması,

Bu ve benzeri pek çok sorunun yanı sıra kentimizle ilgili yapılan, planlanan her işte aşağıdakilere dikkat edilmesi öncelikle önem verdiğimiz konulardır.

- Kentsel hizmetlerin sunulmasında, kaynaklar, verimli ve büyük çoğunluğun yararı gözetilerek kullanılmalıdır.
- Kent yağmacılarına geçit verilmemelidir.
- Meslek odaları, demokratik kitle örgütleri ile yakın ilişkiler kurulmalıdır.
- Kentsel hizmetlerin sunulması, kentin farklı bölgeleri arasında adil olmalıdır.
- Kentsel hizmetler çocukların, yaşlıların, engellilerin farklılaşan gereksinimlerini karşılayabilme özelliklerine de sahip olmalıdır.
- Kentsel hizmetler sürekli ve düzenli olmalıdır.
- Kentsel hizmetler dönem sonunda değil, dönem içerisinde yapılmalıdır.
- Kentsel hizmetlerin uygulama süreçlerinde kamu kurumları arasında koordinasyon sağlanmalıdır.
- Kentsel hizmetleri sunan yerel yönetim personeli meslek içi eğitimden geçirilmelidir.
- Ranta değil üretime kaynak ayırma kalkınma, sanayileşme teşvik edilmelidir.
- Sanayileşme potansiyeli giderek artan bölgede ara eleman ihtiyacına yönelik meslek edindirici kurslar açılmalıdır.
- Adana halkı kentli ve tüketici bilincine sahip olmalıdır.
- Bölge belediyeleri ile ortak çalışmalar yapılmalıdır.

Yerel yönetimlerde yurttaş odaklı, katılımcı yönetim yaklaşımı esas alınmalıdır.

Kamu yararı amacıyla hizmet sunan yerel yönetimler her yurttaşla eşit davranmak, temel hizmetlerin alınmasında yurttaşlara eşit haklar tanımak, sosyal ve ekonomik yoksunluk düzeyinde olanları korumak ve sağlıklı yaşam koşullarını oluşturmakla yükümlüdür.

Yerel yönetimler, yalnızca merkezi yönetimin yükünü azaltmak ve kentsel alt yapı sorunlarını çözmekle görevli siyasal/yönetimsel kurumlar değildirler.

Yerel yönetimler özel sektörden farklı olarak kamu yönetiminin temel felsefesini göz ardı ederek, kar elde etmek ve hizmeti zaten alma gücüne sahip olanlara dağıtmak gibi bir yanlışın içine giremezler. Çünkü mal ve hizmetler kamu yararı esas alınarak, eşitlik ölçülerine bağlı kalarak yalnızca kamu yönetimi ile adil ve eşit dağıtılabilir.

Kentliyi kentli ile birlikte yönetmek için;

Kentimizin çağdaş, planlı, sağlıklı ve güvenli oluşumunun "olmazsa olmaz koşulu" karar ve uygulama süreçlerinde katılımcılığın temel ilke olarak benimsenmesidir.

Gündelik ve geleceğe ilişkin sorunların tartışılması, çözüm önerilerinin üretilmesi ve uygulama süreçlerinin denetlenmesi yönünde katılım platformlarının oluşturulması, işler ve işlevsel kılınması toplumsal uzlaşmanın ön koşuludur.

Ayrıca, yerel yönetimlerde karar süreçlerinde vatandaşlardan oluşan meclislere, referandumlara ve vatandaşların doğrudan katılımına olanak veren yönetimlere başvurulması hakları olmalıdır.

Bu nedenlerle kent kentliyle birlikte yönetilmeli ve demokratik katılım mekanizmaları oluşturulmalıdır “